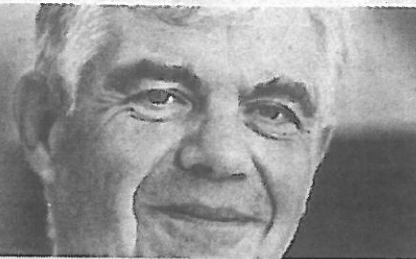

Ben Westenburger voelt
zich geen sterarchitect
32 en 33

De jager eet
geen vlees meer
Spectrum

Zeeuwen zijn veel te bescheiden

Landelijke delegatie op tournee langs duurzame initiatieven, Van de Bilt Zaden en Vlas in Sluiskil maakt veel indruk.

door Harmen van der Werf

SLUISKIL - Zeeuwen moeten niet zo bescheiden zijn. Wat in Zeeland gebeurt op het gebied van duurzame, milieuvriendelijke producten en productieprocessen is indrukwekkend, maar komt veel te weinig naar buiten, concludeerde Marjan Minnesma na een drie-daagse tour door Zeeland. Minnesma is directeur van Urgenda,

een landelijke actie-organisatie voor innovatie en duurzaamheid. Op zoek naar milieuvriendelijke voorlopers in het bedrijfsleven trok zij met een flink gezelschap deskundigen en gewone geïnteresseerden van woensdag tot en met vrijdag door de provincie. „Wij hebben contacten van ministeries tot en met de werkvloer”, legde Minnesma het doel van de tournee uit. „Wij kunnen

daarom ook initiatiefnemers verder helpen, maar dan moeten we wel weten wat er allemaal in het land speelt.”

Zeeland heeft veel meer te bieden wat betreft innovatie en duurzaamheid dan Minnesma van te voren had verwacht. „Veel blijft hier onder de oppervlakte, terwijl daar in andere delen van Nederland veel meer ruchtbaarheid aan zou worden gegeven.”

Een bedrijf dat bij de Urgenda-delegatie van ruim twintig mannen en vrouwen zeer in de smaak viel, is Van de Bilt Zaden en Vlas in Sluiskil. Exportmanager Lenno Vermaas en directielid Eugenie van de Bilt deden gisteren uit de doeken waar vlas allemaal voor is

te gebruiken. Eén van de bezoekers vatte na een uitgebreide toelichting en rondleiding over het bedrijf kort samen: „Vlas is een wondergewas.”

Vlas is vooral bekend als basisstof voor textielvinnen, maar het aantal andere toepassingen - ook van het uit vlas te winnen lijnzaad - is haast oneindig groot. In verf, in bouwmaterialen, in onderdelen van auto's en vliegtuigen. En dat op een milieuvriendelijkere manier dan bij toepassing van chemische middelen. „Door alleen verf te gebruiken op basis van onder meer lijnzaadolie is de schildersziekte verleden tijd”, durfde Vermaas te voorspellen.

Voor vlas is nog een wereld te

winnen. Vermaas noemde het verwerken van vlas in spijkerbroeken van katoen; katoen vraagt in tegenstelling tot vlas veel water en bestrijdingsmiddelen. In de bouw zijn ook tal van mogelijkheden die nog weinig worden benut. Eén project, het renoveren van huurhuizen van Woongood in Sas van Gent met een nieuw soort vlasplaten, was technisch en prijstechnisch in kannen en kruiken. Vorig jaar zou het worden uitgevoerd. Het ketste af, omdat Den Haag woningcorporaties financieel zwaarder ging aanslaan. Urgenda-directeur Minnesma: „Helaas is dat project niet gelukt. Het geeft wel aan hoe ver Zeeuwse bedrijven zijn.”